

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīgā

[..]

**Interneta vietnes
www.locatefamily.com administrācijai
legal@LocateFamily.com**

Lēmums

Rīgā,
2023. gada __. janvārī

[..]

Par korektīvā līdzekļa piemērošanu

[1.] Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) 2020. gada 21. decembrī un 2021. gada 25. oktobrī saņēma informāciju, kas liecināja par iespējamām pārkāpumiem interneta vietnē www.locatefamily.com (turpmāk – *LocateFamily*) veiktajās personas datu apstrādes darbībās.

[2.] Nolūkā pārliecināties par interneta vietnē *LocateFamily* veikto darbību tiesiskumu un saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu un 5. panta pirmās daļas 1. punktu, Vispārīgās datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk – Datu regula) 57. panta 1. punkta “a” un “h” apakšpunktu un Datu regulas 58. panta 1. punkta “a”, “d”, “e” apakšpunktu Inspekcijas amatpersona veica šādas darbības un konstatēja šādus apstākļus:

[2.1.] 2021. gada 11. februārī veica interneta vietnes *LocateFamily* sākotnējo apskati (turpmāk – Apskate Nr. 1)², kuras laikā konstatēja, ka:

1) *LocateFamily* ir interneta vietne, kurā ir apkopota informācija par iedzīvotājiem, to starp arī par Latvijas Republikas iedzīvotājiem;

2) *LocateFamily* atrodas personas datu saturoša (adrese, tālruņa numurs, vārds un uzvārds) informācija par 13 323 Latvijas Republikas iedzīvotājiem;

3) interneta vietnē nav norādīta informācija par vietnes uzturētāju vai administratoru, ar vietni var sazināties, aizpildot vietnē pieejamo kontaktformu, vai zvanot uz tālruņa numuru 1 (302) 223-5135 (Amerikas Savienotajās Valstīs Delavēras štatā);

4) *LocateFamily* reģistrācijas informācija - Anonymize, Inc., locatefamily.com@anonymize.com, 704 228th Ave NE, Sammamish, WA, 98074, US;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 27. aprīļa regula (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK.

² Inspekcijas 2021. gada 11. februāra pārbaudes akts [..]

5) *LocateFamily* privātuma politika noteic, ka vietne neizplata trešajām personām informāciju, elektronisko pastu adreses vai citu informāciju, ko iegūst, komunicējot ar lietotājiem. Pieejamo informāciju iegūst un uztur *LocateFamily* un to izmanto tikai *LocateFamily*. Vietnes lietotājiem ir iespējams iesniegt lūgumu izdzēst ziņas par lietotāju.

[2.2.] Pamatojoties uz Apskatē Nr. 1 iegūto informāciju par *LocateFamily* veikto personas datu apstrādi un personas datu publicēšanu, Inspekcija 2021. gada 15. februārī uzsāka pārbaudes lietu [..] (turpmāk – Lieta) par interneta vietnē *LocateFamily* veikto personas datu apstrādi.

[2.3.] Inspekcija 2022. gada 25. martā veica atkārtotu interneta vietnes *LocateFamily* apskati (turpmāk – Apskate Nr. 2)³, kuras laikā konstatēja, ka šā lēmuma 2.1. apakšpunktā minētie faktiskie apstākļi nav mainījušies, izņemot:

1) informācija par *LocateFamily* īpašnieku ir rediģēta privātuma nolūkos. Savukārt domēna tehnisko resursu īpašnieks ir reģistrēts Islandē;

2) juridiskos jautājumus var sūtīt uz elektroniskā pasta adresi: legal@LocateFamily.com. Vienlaikus ir norādīta piebilde, ka visi datu dzēšanas pieprasījumi, kas tiks nosūtīti uz minēto elektroniskā pasta adresi, tiks ignorēti. Lietotāji tiek aicināti izmantot vietnes izstrādāto dzēšanas pieprasījumu mehānismu.

[2.4.] Inspekcija 2022. gada 31. marta vēstulē (turpmāk – Pieprasījums Nr. 1)⁴ aicināja *LocateFamily* administrāciju pārskatīt savus personas datu apstrādes procesus, novērst konstatētos trūkumus un sniegt informāciju uz uzdotajiem jautājumiem.

[2.5.] *LocateFamily* 2022. gada 5. aprīlī informēja, ka:

1) *LocateFamily* neatrodas Eiropas Savienībā (turpmāk – ES), līdz ar to uz *LocateFamily* neattiecas ES normatīvo aktu regulējums;

2) *LocateFamily* publicētie dati ir iegūti no publiskiem avotiem pirms Datu regulas spēkā stāšanās un datu subjekti ir snieguši piekrišanu viņu personas datu apstrādei, apzinoties, ka dati būs brīvi pieejami.

[2.6.] Inspekcija 2022. gada 23. augustā vēstulē (turpmāk - Pieprasījums Nr. 2)⁵, atkārtoti aicināja *LocateFamily* administrāciju pārskatīt savus personas datu apstrādes procesus, novērst konstatētos trūkumus un sniegt informāciju uz uzdotajiem jautājumiem.

[2.7.] 2022. gada 24. augustā *LocateFamily* atkārtoti informēja, ka uz *LocateFamily* neattiecas ES normatīvo aktu regulējums, kā arī informēja, ka datu subjekta sūdzības gadījumā, informācijas no tīmekļa vietnes *LocateFamily* tiks dzēsta.

[2.8.] 2022. gada 9. decembrī Inspekcija veica trešo tīmekļa vietnes *LocateFamily* apskati (Apskate Nr. 3)⁶ attiecībā uz vietnē veikto personas datu apstrādi, kuras laikā konstatēja, ka šā lēmuma 2.3. apakšpunktā minētie faktiskie apstākļi nav mainījušies.

[3.] Inspekcija ir veikusi darbības adresāta viedokļa noskaidrošanai un konstatējusi, ka:

[3.1.] *LocateFamily* ir sniegusi atbildes uz Inspekcijas Pieprasījumu Nr. 1 un Nr. 2, 2022. gada 5. aprīlī un 2022. gada 24. augustā, paskaidrojot, ka administrācijas ieskatā, uz *LocateFamily* darbību un *LocateFamily* veikto personas datu apstrādi neattiecas ES normatīvo aktu regulējums, jo *LocateFamily* nav reģistrēta ES un tādējādi *LocateFamily* darbība nav pakļauta Datu regulai.

[3.2.] Tīmekļa vietnē *LocateFamily* publicētie personas dati ir iegūti no publiskiem avotiem pirms Datu regulas spēkā stāšanās un datu subjekti ir snieguši piekrišanu viņu personas datu apstrādei, apzinoties, ka dati būs brīvi pieejami.

[4.] Ievērojot šā lēmuma [1.-3.] punktā konstatēto Inspekcija secina:

[4.1.] par Datu regulas attiecināmību uz *LocateFamily* veikto personu datu apstrādi:

³ Inspekcijas 2022. gada 25. marta pārbaudes akts [..]

⁴ Inspekcijas 2022. gada 31. marta vēstule [..]

⁵ Inspekcijas 2022. gada 23. augusta vēstule [..]

⁶ Inspekcijas 2022. gada 12. decembra pārbaudes [..]

Atbilstoši Datu regulas 3. panta 2. punkta "a" apakšpunktam Datu regulu piemēro Eiropas Savienībā (turpmāk - Savienība) esošu datu subjektu personas datu apstrādei, ko veic pārzinis⁷ vai apstrādātājs, kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā, ja apstrādes darbības ir saistītas ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu šādiem datu subjektiem Savienībā, neatkarīgi no tā, vai no datu subjekta tiek prasīta samaksa. Tostarp no Datu regulas 27. panta 1. punkta izriet pienākums pārzinim rakstiski iecelt savu pārstāvi Savienībā. Datu regulas 23. apsvērumā plašāk paskaidrots tās teritoriālās piemērojamības aspekts, proti, lai nodrošinātu, ka fiziskām personām netiek liegta aizsardzība, kas tām pienākas saskaņā ar šo regulu, Savienībā esošu datu subjektu personas datu apstrāde, ko veic pārzinis vai apstrādātājs, kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā, būtu jāveic saskaņā ar šo regulu, ja apstrādes darbības ir saistītas ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu šādiem datu subjektiem neatkarīgi no tā, vai tā ir saistīta ar samaksu.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju *LocateFamily* ir platforma, kurā cilvēki var meklēt to ģimenes locekļu kontaktinformāciju, ar kuriem viņiem ir pazudis kontakts, vai citu personu kontaktinformāciju, ar kuru viņi vēlētos sazināties. No minētā secināms, ka *LocateFamily* sniedz informācijas, tai skaitā personas datu, meklēšanas pakalpojumus.

Kā jau tika konstatēts šā lēmuma 2.1. apakšpunktā, *LocateFamily* atrodas personas datu saturoša (adrese, tālruna numurs, vārds un uzvārds) informācija par 13 323 Latvijas Republikas iedzīvotājiem. Līdz ar to šā lēmuma 2.5. un 2.7. apakšpunktā ietvertais *LocateFamily* viedoklis par to, ka uz tās veikto personas datu apstrādi neattiecas Savienības regulējums, nav pamatots, jo interneta vietnē *LocateFamily* tiek apstrādāti Savienības, t.sk. Latvijas Republikas, iedzīvotāju personas dati.

Vienlaikus Inspekcijas rīcībā nav ziņu, kā arī lietas izmeklēšanas gaitā pārzinis nav sniedzis informāciju par to, ka *LocateFamily* ir izpildījusi Datu regulas 27. panta 1. punktā uzlikto pienākumu iecelt savu pārstāvi Savienībā, līdz ar to netika ievērots Datu regulas 27. panta 1. punktā ietvertais regulējums.

Ievērojot minēto, konstatējams, ka *LocateFamily*, ievērojot Datu regulas 3. panta 2. punktā ietverto teritoriālās darbības jomu, ir saistošas Datu regulas prasības.

[4.2.] Par apstrādes tiesisko pamatu un datu subjektu sniegto piekrišanu datu apstrādei:

Datu regulas 5. pantā noteikto personas datu apstrādes principu ievērošana un viena no Datu regulas 6. panta 1. punktā noteiktajiem personas datu apstrādes tiesiskajiem pamatiem esība ir obligātas prasības, lai personas datu apstrādi atzītu par tiesisku. Ievērojot minēto, Inspekcija secina, ka konkrētajā gadījumā vienīgais tiesiskais pamats personu datu apstrādei varētu būt datu subjekta piekrišana⁸ un saskaņā ar Datu regulas 5. panta 2. punktu, pārzinis ir atbildīgs par atbilstību Datu regulas 5.panta 1. punktam un pārzinim jāvar to uzskatāmi parādīt.

Atbilstoši Datu regulas 7. panta 1. punktam, ja datu apstrāde pamatojas uz piekrišanu, pārzinim ir jāspēj uzskatāmi pierādīt, ka datu subjekts ir piekritis savu personas datu apstrādei. Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 11. punktu, datu subjekta piekrišana ir jebkura brīvi sniegta, konkrēta, apzināta un viennozīmīga norāde uz datu subjekta vēlmēm, ar kuru viņš paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā sniedz piekrišanu savu personas datu apstrādei.

Datu regulas 6. panta 1. punkta "a" apakšpunktā ir noteikts, ka datu subjekta piekrišana jāsniedz saistībā ar "vienu vai vairākiem konkrētiem" nolūkiem un datu subjekts var izvēlēties attiecībā uz katru no tiem. Savukārt saskaņā ar Datu regulas 5. panta 1. punkta "b" apakšpunktu, lai saņemtu spēkā esošu piekrišanu, paredzētajai apstrādes darbībai vienmēr ir jānosaka konkrēts, skaidrs un leģitīms nolūks. Nepieciešamība pēc konkrētas piekrišanas apvienojumā ar nolūka ierobežojuma jēdzienu 5.

⁷ "pārzinis" ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; ja šādas apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, pārzini vai tā iecelšanas konkrētos kritērijus var paredzēt Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos

⁸ Datu regulas 6. panta 1. punkta "a" apakšpunkts

panta 1. punkta “b” apakšpunktā darbojas kā aizsardzības pasākums pret nolūku, kuriem dati tiek apstrādāti, pakāpenisku paplašināšanu vai sapludināšanu pēc tam, kad datu subjekts ir piekritis sākotnējai datu vākšanai.

Kā konstatēts šā lēmuma 3.2. apakšpunktā, *LocateFamily* apgalvo, ka publicētie personas dati ir iegūti no publiskiem avotiem pirms Datu regulas spēkā stāšanās un datu subjekti ir snieguši piekrišanu viņu personas datu apstrādei, apzinoties, ka dati būs brīvi pieejami. Ņemot vērā personas datu apstrādes nolūka ierobežojuma principu (5. panta 1. punkta “b” apakšpunktu), tas, ka personas dati ir publiski pieejami nedod tiesības turpmāk tos apstrādāt citā nolūkā un bez attiecīgā Regulas 6.pantā noteiktā tiesiskā pamata. Līdz ar to tas, ka pārzinis izmanto publiski pieejamus datus, nepadara personas datu apstrādi par leģitīmu un pārzinim ir nepieciešama katra datu subjekta brīva piekrišana.

Datu regulas 5. panta 2. punktā noteikts, ka pārzinis ir atbildīgs par atbilstību 1. punktam⁹ un var to uzskatāmi parādīt (“pārskatatbildība). Ņemot vērā minēto, gadījumos, kad pārzinis neuzrāda tiesiskā pamata esamību un pastāv pamatotas šaubas par to, ka tiesiskā pamata varētu nebūt, ņemot vērā pārskatatbildības principu, var uzskatīt, ka apstrāde veikta bez tiesiskā pamata. Inspekcijā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu ka datu subjekti ir snieguši piekrišanu savu personas datu apstrādei interneta vietnē *LocateFamily*, līdz ar to šāda datu apstrāde nevar būt pamatota ar Datu regulas 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Inspekcija secina, ka kritiski ir vērtējams *LocateFamily* sniegtais viedoklis, ka, sniedzot trešajai personai piekrišanu personas datu apstrādei, personas sniedz piekrišanu savai personai datu apstrādei arī *LocateFamily*, turklāt uz nenoteiktu laiku. Pat, ja datu subjekts kādreiz sniedza savu piekrišanu datu apstrādei vai publicēja savus datus publiskajā vidē, tas vēl nenozīmē, ka datu subjekts automātiski deva savu piekrišanu datu apstrādei *Locatefamily*. Atbilstoši Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā ietvertajiem “likumīgums principam” un “nolūka ierobežojuma principam”¹⁰, *LocateFamily*, publicējot Latvijas Republikas iedzīvotāju personas datus, bija jāiegūst jauna datu subjektu piekrišana viņu personas datu apstrādei vienam vai vairākiem nolūkiem, turklāt iegūstot atsevišķu piekrišanu katram personas datu apstrādes nolūkam.

Vienlaikus atzīmējams, ka personas datu apstrādes nosacījumi ir attiecināmi arī uz gadījumiem, kad dati bija iegūti pirms Datu regulas spēkā stāšanās¹¹ un tie bija iegūti no publiskiem un brīvi pieejamiem avotiem. Ikvienam pārzinim, stājoties spēkā Datu regulai, bija jāpārlicinās, ka tā veiktā personas datu apstrāde atbilst Datu regulas prasībām, bet konstatējot prettiesisku personas datu apstrādi – dati bija jāiznīcina. Apstākļi, ka personas dati bija brīvi pieejami publicēšanai pirms Datu regulas spēkā stāšanās, nav pamatojums, lai personas datus pārpublicētu un glabātu nenoteiktu laiku.

⁹ Personas dati: a) tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”); b) tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; turpmāka apstrāde arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos saskaņā ar 89. panta 1. punktu nav uzskatāma par nesavietojamu ar sākotnējiem nolūkiem (“nolūka ierobežojumi”); c) ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos (“datu minimizēšana”); d) ir precīzi un, ja vajadzīgs, atjaunināti; ir jāveic visi saprātīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzi personas dati, ņemot vērā nolūkus, kādos tie tiek apstrādāti, bez kavēšanās tiktu dzēsti vai laboti (“precizitāte”); e) tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; personas datus var glabāt ilgāk, ciktāl personas datus apstrādās tikai arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos saskaņā ar 89. panta 1. punktu, ar noteikumu, ka tiek īstenoti atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi, kas šajā regulā paredzēti, lai aizsargātu datu subjekta tiesības un brīvības (“glabāšanas ierobežojums”); f) tiek apstrādāti tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu.

¹⁰ personas dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”) un tie tiek vākti konkrētam, skaidram un likumīgam mērķim. To turpmāko apstrādi neveic ar minēto mērķi nesavienojamā veidā. Šis princips nepieļauj datu ievākšanu un apstrādi bez konkrētas nepieciešamības un mērķa.

¹¹ 2018.gada 25.maija

Ievērojot minēto, personas datu apstrāde *LocateFamily* notiek, bez Datu regulas 6. panta 1. punktā minētā tiesiskā pamatojuma.

[5] Saskaņā ar Datu regulas 58. panta 2. punkta “d” apakšpunktu katrai uzraudzības iestādei ir pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar Datu regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā. Datu likuma 23. pants noteic, ka Inspekcija, pieņemot lēmumus attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu piemēro Administratīvā procesa likumu.

Ievērojot minēto un to, ka *LocateFamily* darbībās ir konstatēti Datu regulas noteikumu pārkāpumi, Inspekcijai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 66. panta pirmo daļu ir nepieciešams lemt par administratīvā akta izdošanas lietderību.

[5.1.] Vērtējot administratīvā akta nepieciešamību un vajadzību, Inspekcija ir konstatējusi, ka lēmuma pieņemšana ir gan nepieciešama, gan vajadzīga, lai sasniegtu mērķi – novērstu Datu regulas noteikumu pārkāpumus. Proti *LocateFamily* administrācija nav novērsusi konstatētos trūkumus, lai gan Inspekcija uz to ir norādījusi.

[5.2.] Administratīvais akts ir piemērots līdzeklis mērķa sasniegšanai, jo rada tiesisku pienākumu *LocateFamily* novērst konstatētos pārkāpumus, kā arī novērš līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

[5.3.] Administratīvais akts ir uzskatāms par samērīgāko līdzekli mērķa sasniegšanai, jo salīdzinājumā ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir uzskatāms par saudzīgāku. Vienlaikus tiesiskā pienākuma uzlikšana ir vērsta uz datu subjektu Datu regulā, Datu likumā un citos normatīvajos aktos paredzēto pamattiesību uz personas datu aizsardzību nodrošināšanu.

Ievērojot minēto, Inspekcija, pamatojoties uz Datu regulas 3.panta 2.punktu, 5.panta 1.punkta “a”, “b” apakšpunktu un 2.punktu, 6.panta 1.punkta “a” apakšpunktu, 7.pantu, 27.panta 1.punktu, 58. panta 2. punkta “d” apakšpunktu, Datu likuma 23. pantu un Administratīvā procesa likuma 63. panta pirmās daļas 2. punktu,

nolemj:

uzlikt par pienākumu LocateFamily administrācijai dzēst Latvijas Republikas iedzīvotāju datus no interneta vietnes www.locatefamily.com un informēt par to Inspekciju līdz 2023.gada 1.martam.

Saskaņā ar Datu likuma 24. panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, 188. panta otro daļu un 189. panta trešo daļu un Tieslietu padomes 2022.gada 18.maija lēmumu Nr.32 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Direktore

J.Macuka